

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5491/23
6.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Крстић, адвокат из Београда, Трговачка 85, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Бранислав Гајицки, адвокат из Београда, Трг победе 7, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против допунске пресуде Првог основног суда у Београду П 26846/19 од 7.8.2023. године, у седници већа одржаној дана 6.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** допунска пресуда Првог основног суда у Београду П 26846/19 од 7.8.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Допунском пресудом Првог основног суда у Београду П 26846/19 од 7.8.2023. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи и утврди да не производи правно дејство уговор о купопродаји непокретности – стана бр. ..., по структури једноипособан, површине 38 м², који се налази у приземљу стабене зграде у... у ..., закључен између ВВ, као продавца и туженог као купца, оверен пред Првим општинским судом у Београду под Ов бр. 2114/03 од 29.8.2003. године што би тужени био дужан да призна и трпи. Другим ставом изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 127.125,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужилац је побијао првостепену допунску пресуду из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном

поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући правилност првостепене пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца није основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности у смислу одредбе члана 386 став 3 истог закона, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она жалбом тужиоца неосновано побија и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињенином стању и стању у списима, пресудом Првог основног суда у Београду П 10723/15 од 6.10.2017. године, првим ставом изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском од 26.6.2017. године. Другим ставом изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца АА па је утврђено да је ништав и да не производи правно дејство уговор о купопродаји непокретности стана бр....по структури једноипособан, површине 38 м2 који се налази у приземљу стамбене зграде у ... у ... закључен између ВВ као продавца и туженог ББ као купца, оверен пред Првим општинским судом у Београду под Ов бројем 2114/03 дана 29.8.2003. године. Трећим ставом изреке одбачена је тужба у делу захтева којим је тражено да се тужени ББ са свим лицима и стварима исели из једноипособног стана бр. ..., површине 38 м2 који се налази у приземљу стамбене зграде у ... у ... и да тај стан ослобођен од свих лица и ствари преда у државину тужиоцу. Четвртим ставом изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 181.225,00 динара.

Тужилац је изјавио жалбу против наведене пресуде дана 1.12.2017. године. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1023/18 од 22.2.2018. године потврђена је пресуда П 10723/15 од 6.10.2017 године у првом ставу изреке док је у другом ставу изреке преиначена, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је ништав и не производи правно дејство уговор о купопродаји непокретности стана бр. ..., по структури једноипособан, површине 38 м2 који се налази у приземљу стамбене зграде у ... у ..., закључен између ВВ као продавца и туженог ББ као купца оверен пред Првим општинским судом у Београду под Ов бројем 2114/03 дана 29.8.2003. године. Укинута је решење о трошковима парничног поступка, при чему је Апелациони суд указао да првостепени суд није одлучио о евентуалном тужбеном захтеву постављеном дана 26.6.2017. године, те је ради наведеног спис предмета враћен првостепеном суду.

Према стању у списима против наведене правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију те је Врховни касациони суд донео пресуду Рев 4172/18 од 13.2.2019. године којом је одбио као неосновану ревизију тужиоца изјављену против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1023/18 од 22.2.2018 године.

Решењем Првог основног суда у Београду П 26846/19 од 18.11.2019. године није дозвољено проширење тужбе тужиоца АА у односу на тужену Републику Србију, са образложењем да је поднеском од 28.5.2019. године тужилац означио и Републику Србију као новог туженог уз првобитно туженог ББ, а да се у поднеску од 14.11.2019. године заступник Републике Србије изјаснио да не пристаје на субјективно преиначење тужбе тј. да не пристаје да ступи у парницу као нови (други) тужени. Ово решење је поводом жалбе тужиоца потврђено решењем Вишег суда у Београду Гж 10985/20 од 1.3.2023. године.

У предметној правној ствари тражи се поништај уговора о купопродаји непокретности – стана бр. ... у приземљу стамбене зграде у ... у ... закљученог између ВВ као продавца и туженог ББ као купца, овереног пред Првим општинским судом у Београду Ов 2114/03 од 29.8.2003. године. Међутим, тужилац је тужбу усмерио само према купацу, док правни следбеници друге уговорне стране – преминулог продавца ВВ, тужбом нису обухваћени.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и стања у списима, првостепени суд је применом одредбе члана 211 став 1 Закона о парничном поступку закључио да се поништај уговора тужбом не може тражити само према купцу из спорног уговора о купопродаји због тога што је продавац преминуо, јер уговор постоји и након смрти уговорених страна. Уговор о купопродаји је двострано обавезујући теретни правни посао у чијем закључењу учествују две стране - продавац и купац, па се услови за поништај уговора испитују уз нужно учешће обе уговорне стране. Уместо преминулог продавца у поступку је морао учествовати његов наследник, односно правни следбеник, јер се то лице – наследник или правни следбеник продавца, налази у недељивом правном односу са туженим купцем, с обзиром на предмет спора. Тужилац је према оцени првостепеног суда тужбом морао обухватити сва лица која имају право на наслеђе по основу закона иза преминулог продавца ВВ – било да се ради о њеним сродницима или о Републици Србији - у случају да нема наследика сходно члану 21 Закона о наслеђивању, а како то није учинио пасивна легитимација није потпуна. Како је реч о непотпуној процесној заједници нужних и јединствених супарничара, то је првостепени суд евентуални тужбени захтев као неоснован одбио.

Према оцени Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку, на исте упућује.

Одредбом члана 205 став 1 тачка 1 Закона о парничном поступку прописано је да више лица могу једном тужбом да туже, односно да буду тужени (супарничари) ако су у погледу предмета спора у правној заједници или ако њихова права, односно обавезе проистичу из истог чињеничног и правног основа, а чланом 210 истог закона, прописано је да ако се по закону или због природе правног односа спор може решити само на једнак начин према свим супарничарима (јединствени супарничари), они се сматрају као једна парнична странка, тако да се кад поједини супарничари пропусте неку парничну радњу, дејство парничних радњи које су извршили други супарничари односе и на оне који те радње нису предузели. Чланом 211 Закона о парничном поступку прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због

природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа (став 1), а ако сва лица из става 1 овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев (став 2), о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 3).

У конкретном случају, евентуалним тужбеним захтевом тражено је да се поништи и да не производи правно дејство уговор о купопродаји непокретности због постојања мане воље. Уговор представља правни однос између две или више уговорних страна којима оне уређују своје односе у правном животу – успостављају, мењају или гасе своја права и обевезе. Управо природа овог правног односа захтева да у судском поступку који се покрене ради поништаја уговора, буду обухваћени сви учесници тог односа, односно све уговорне стране, јер одлука о захтеву за поништај нужно погађа интересе свих страна које су учествовале у његовом закључењу. У случају смрти неког од саговорача, дејство одлуке о захтеву за поништај уговора и последице евентуалног поништења протежу се на његове правне следбенике, па је њихово учешће у поступку нужно. С обзиром на то да тужилац тужбом за поништај уговора није обухватио сва лица која су учесници материјалноправног односа – и продавца и купца, као уговорних страна, већ само купца, првостепени суд је правилном применом одредбе члана 211 Закона о парничном поступку постављени тужбени захтев одбио. Противно наводима жалбе, наведени недостатак не спада у домен уредности тужбе, с обзиром да Закон о парничном поступку у члану 211 предвиђа јасну последицу за наведени недостатак која се огледа у одбијању тужбеног захтева. Поступање судова у раније донетим пресудама није од утицаја, с обзиром да су исте донете у време важења “старог” Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 125/04...11/09) којим непотпуна процесна заједница није била санкционисана одбијањем тужбеног захтева.

Осим наведеног, тужилац као лице које није уговорна страна, није активно легитимисан да тражи поништај предметног уговора о купопродаји због мана воље, будући да према одредби члана 111 и 112 став 1 Закона о облигационим односима само уговорна страна у чијем интересу је рушљивост установљена због мана у погледу воље, може тражити да се уговор поништи, што је такође разлог за одбијање евентуално постављеног захтева.

Виши суд у Београду је решењем Гж 10985/20 од 1.3.2023. године потврдио решење Првог основног суда у Београду П 26846/19 од 18.11.2019. године којим није дозвољено проширење тужбе тужиоца АА на Републику Србију, те како је у том делу донета правноснажна одлука иста се не може даље побијати редовним правним леком, због чега су на правилност побијане допунске пресуде без утицаја жалбени наводи којима се указује да суд мора дозволити проширење тужбе и без пристанка новоозначеног туженог, ако је он нужни супарничар.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 150, 153 и 154 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка имајући у виду успех странака у спору чију је висину определио према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећим у време пресуђења, а у границама постављеног

захтева туженог.

На основу изложеног применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужилац није успео у жалбеном поступку, то је сходно 165 став 1 у вези са чланом 153 став 1 Закона о парничном поступку, као неоснован одбијен његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић